

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

**Monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a
šikanovania žien na pracovisku
za rok 2016**

Bratislava, január 2017

1 Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej len „Stredisko“) bolo zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „zákon č. 308/1993 Z. z.“), s účinnosťou od 1. januára 1994, na základe medzinárodnej zmluvy (Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.). Podľa citovaného zákona je Stredisko nezávislou právnickou osobou, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra. Je neziskovou organizáciou.

1.1 Pôsobnosť Strediska ako národného nediskriminačného orgánu

Od roku 2004, kedy zákon číslo 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) ustanovil Stredisko za jediný slovenský antidiskriminačný orgán, t. j. pre posudzovanie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, je činnosť Strediska úzko spätá s uplatňovaním antidiskriminačnej legislatívy v SR.

Stredisko ako nediskriminačný orgán:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerancie spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- zastupuje na základe plnej moci v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike.

Úvod

Stredisko pripravilo monitorovaciu správu prípadov sexuálneho obťažovania a šikany žien na pracovisku v rámci Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019, ktorý ukladá Stredisku úlohu vykonávať monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien (č. úlohy 61).

Monitorovacia správa vychádza z monitoringu médií (zoznam všetkých monitorovaných médií v Prílohe 1) a štatistiky podnetov Strediska. V monitorovacej správe sme sa zamerali na medializované prípady sexuálneho obťažovania a šikany žien na pracovisku, ako aj na konkrétne podnety, ktoré riešilo Stredisko za rok 2016.

V rámci prípravy monitoringu sme oslovili aj mimovládne organizácie, ktoré sa zaoberajú právami žien či násilím na ženách a mohli sa v rámci svojej činnosti zaoberať takýmito prípadmi. Oslovili sme organizácie Občan, demokracia a zodpovednosť, Fenestra, Aliancia žien Slovenska a Únia žien Slovenska. Z toho spätnú väzbu sme získali len od Aliancie žien Slovenska, ktorá nemala žiaden prípad sexuálneho obťažovania žien na pracovisku, pretože sa touto problematikou nezaoberajú. Podnety týkajúce sa šikany žien na pracovisku odkazujú Stredisku, ktoré má kompetencie tieto prípady riešiť. V roku 2016 mali pár prípadov takýchto žien, ktorým odporučili obrátiť sa na Stredisko. Keďže iné odpovede sa nám nepodarilo získať, budeme sa v monitorovacej správe ďalej zaoberať len prípadmi Strediska a monitoringom médií.

Pre monitoring sme zvolili nasledovné kľúčové slová: šikana, šikanovanie, ženy, pracovisko, sexuálne, obťažovanie. Slová boli použité v rôznych kombináciách všetkých pádoch.

Na rozdiel od roku 2015, ak vezmeme do úvahy všetky mediálne správy vyhľadané podľa daných kľúčových slov, viac je správ zameraných na sexuálne obťažovanie. Správy obsahujúce kľúčové slová ako „obťažovanie“ či „sexuálne obťažovanie“ sa v rámci monitorovaných médií vyskytli 291 krát. Články obsahujúce kľúčové slová ako „šikana“, či „šikana na pracovisku“ sa objavili v médiách 119 krát. V roku 2016 rezonovali najmä prípady sexuálneho obťažovania na verejnosti. Ak sa však zameriame výlučne na prípady šikany a sexuálneho obťažovania žien na pracovisku, prevládajú správy o šikane.

2 Prípady šikanovania a sexuálneho obťažovania žien na pracovisku riešené Strediskom

V roku 2016 Stredisko v rámci svojich kompetencií riešilo niekoľko prípadov týkajúcich sa sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku. Z celkového počtu podnetov podaných ku 31.12.2016, bolo 60% podaných ženami a 40% mužmi, pričom prevažovali podnety namietajúce šikanu. Ako za predošlé roky, tak aj za rok 2016, prevažovali prípady šikany u žien.

Najčastejšie sa šikana vyskytovala vo forme bossingu. To znamená, že šikanujúca osoba bola nadriadená obeti šikany. Jeden z prípadov napríklad poukazoval na bossing zdravotnej sestričky. Tá pracovala v súkromnom zdravotnom zariadení a bola veľmi pozitívne hodnotená zo strany lekárov aj pacientov. Jej nadriadená sa ňou cítila byť ohrozená, a preto ju začala ponižovať a urážať za prítomnosti pacientov. Prípado bol vyriešený mimosúdnou cestou, prostredníctvom niekoľkých stretnutí, v ktorých Stredisko klientku zastupovalo. Zamestnávateľ musel poskytnúť klientke písomné ospravedlnenie listom, verejné ospravedlnenie prostredníctvom intranetu, verejné ospravedlnenie zverejnené viditeľne na recepcii pri vstupe do objektu bývalého zamestnávateľa a bol jej tiež poskytnutý pozitívny pracovný posudok.

Objavili sa tiež podnety, ktorých bol namietaný bossing, najmä nadmerné pracovné zaťažovanie v súvislosti s výkonom pracovných povinností. Vo väčšine prípadov bola bossierom žena.

So sexuálnym obťažovaním sa na Stredisko tiež obrátila jedna klientka. Tá ale po žiadosti o doplnenie podnetu už nereagovala, a preto bol podnet uzavretý poskytnutím právnej pomoci.

Zhrnutie

Stredisko sa aj v roku 2016 zaoberalo viacerými podnetmi namietajúcimi šikanu žien na pracovisku, vo väčšine prípadov môžeme hovoriť o bossingu. V niektorých prípadoch sa klientky obrátili na Stredisko, ale prípad sa rozhodli riešiť skončením pracovného pomeru a žiadaním vyššieho odstupného, alebo sa ho rozhodli neriešiť ho prostredníctvom Strediska z iných dôvodov a žiadali len o poskytnutie poradenstva a zistenie svojich možností.

3 Monitoring médií zameraný na prípady sexuálneho obťažovania a šikanovania žien

3.1 Sexuálne obťažovanie v médiách

Celkovo sme v rámci monitoringu k sexuálnemu obťažovaniu zaznamenali 291 správ. Z toho 58,42% tvorili správy o sexuálnom obťažovaní na verejnosti, 12% správ sa síce zaoberalo sexuálnym obťažovaním konkrétnych obetí, avšak tie nespĺňali podmienku pohlavia alebo miesta (išlo o šikanu mužov, alebo o šikanu žien mimo pracoviska). Médiami tiež rezonovali prípady sexuálneho obťažovania detí v detských domovoch či anglických futbalových kluboch.

Články relevantné pre tento monitoring tvorili 6,53% zo všetkých zhromaždených správ obsahujúcich zvolené kľúčové slová. Najviac článkov z celkového počtu tých, zaoberajúcich sa sexuálnym obťažovaním, sa venovalo sexuálnym útokom na ženy v Kolíne nad Rýnom. Čo sa týka sexuálneho obťažovania žien na pracovisku, záujem o túto problematiku zo strany médií bol výrazne menší.

3.2 Sexuálne obťažovanie žien na pracovisku

Tabuľka 1- Mediálne správy k téme sexuálne obťažovanie žien na pracovisku

	Počet medializovaných prípádov	Počet mediálnych správ
Všeobecne k problematike	0	6
Konkrétne prípady zo Slovenska	0	0
Konkrétne prípady zo zahranicia	3	13
Spolu relevantné mediálne výstupy		19

Pre monitorovaciu správu bolo relevantných 19 článkov, z toho mnohé boli obsahovo úplne zhodné či podobné, len vydané v iných médiách. Môžeme teda hovoriť o 6 všeobecných článkoch, a o 3 konkrétnych prípadoch sexuálneho obťažovania žien na pracovisku, obsiahnutých v 13 rôznych článkoch.

Dve správy informovali o sexuálnom obťažovaní všeobecne. Išlo o články informatívneho charakteru, ktoré majú čitateľovi priblížiť čo je možné považovať za sexuálne obťažovanie a ako sa mu brániť. Zrejme pre nárast mediálnych správ zachytávajúcej problematiku sexuálneho obťažovania na verejnosti, sa neriešila do veľkej miery problematika sexuálneho obťažovania žien na pracovisku.¹

Konkrétnejšie hovorili o sexuálnom obťažovaní žien na pracovisku, presnejšie vedkýň, 2 články. Ani jeden z nich neobsahuje konkrétnejšie prípady sexuálneho obťažovania, len popisuje situáciu vedkýň, ktoré sú údajne často sexuálne obťažované na pracovisku (článok hovorí o vedkyňach v USA).² Dva články hovorili o sexuálnom obťažovaní šičiek, ku ktorému dochádza v ázijských dielňach, ale aj na Slovensku.³

Ak sme zaznamenali konkrétne prípady sexuálneho obťažovania žien na pracovisku, išlo predovšetkým o obeť sexuálneho obťažovania v zahraničí. Celkom hovoríme o 3 prípadoch sexuálneho obťažovania žien na pracovisku v zahraničí a o žiadnom na Slovensku.

3.2.1 Slovensko

Ak sa aj objavili prípady sexuálneho obťažovania žien na Slovensku, neboli to prípady, v ktorých boli šikanované ženy, alebo prípady nepochádzali z pracoviska. V prípadoch sa skôr spomínala šikana v iných oblastiach života, alebo išlo o sexuálne obťažovanie rodinným príslušníkom či partnerom.

3.2.2 Zahraničie

Presne 10 správ⁴ sa venovalo sexuálnemu obťažovaniu vo francúzskom parlamente. Zo sexuálneho obťažovania, sexuálneho napadnutia a posielania SMS s nevhodným obsahom bol

¹ DF, JOC, HUM. Kde končí flirt a začína sexuálne obťažovanie?. *Nový čas SERVIS*, 2016.

DF, JOC, HUM. Kde končí flirt a začína sexuálne obťažovanie?. Tieto príznaky neprehliadajte! *Nový čas Správy*, 2016.

² HAZĚOVÁ, F. Anketa: Slovenská veda ženám praje, no niektorých odborov sa boja. *DenníkN Science*, 2016.
HORÁK, O. Je veda nespravodlivá? Vedkyne stále čelia stereotypom a predsudkom. *DenníkN: Svet Veda*, 2016.

³ MIHOKOVÁ, D. Aká je skutočná hodnota odevov? Toto sú tienisté stránky ich výroby. *Hospodárske noviny*, 2016.

SHEMESH, J. Medzinárodný deň žien založili, aby pomohli krajčírkam. Vykorišťujú ich dodnes. *DenníkN*, 2016.

⁴ Bývalé francúzske ministerky nechcú viac mlčať o sexuálnom obťažovaní. *Netky*, 2016.

obvinený bývalý podpredseda Národného zhromaždenia. Ten pôsobil v strane Európa Ekológia – Zelení (EELV), za ktorú bol do parlamentu zvolený. Sťažnosť naňho podalo 8 členiek a zamestnankýň EELV. Podľa svedectiev dotknutých žien k činom došlo v období medzi rokmi 1998-2014.

V médiách sa objavila aj správa o smrti a sexuálnom násilí na slúžke šejkov v Saudskej Arábii⁵. V správe bolo spomenutých viacero prípadov, kde boli zamestnankyne vypomáhajúce v domácnosti, sexuálne obťažované, zneužívané a týrané a následne aj usmrtené.

Obvineniu zo sexuálneho obťažovania čelil aj bývalý šéf Medzivládneho panelu pre klimatickú zmenu (IPCC) z Indie. Svoju mladšiu kolegyňu sexuálne obťažoval, nevhodne sa jej dotýkal na verejnosti, prenasledoval ju a zastrašoval. Sexuálne návrhy začal dávať mladej vedkyni už krátko potom, čo začala v inštitúte pracovať. Tejto problematike sa venovali 2 správy.⁶

3.3 Šikana v médiách

Šikanou na pracovisku sa v roku 2016 zaoberalo 119 správ. Z celkového počtu bolo pre nás relevantných 43,7% správ, ktoré hovorili predovšetkým o šikane žien na pracovisku. Nerelevantné správy zväčša odkazovali na šikanu mužov, prípadne hovorili o šikane mimo pracoviska. Viac článkov bolo venovaných sexuálnemu obťažovaniu ako šikane, ale správy k šikane boli pre monitorovaciu správu relevantnejšie. Šikane žien na pracovisku bola venovaná väčšia pozornosť ako sexuálnemu obťažovaniu, a to napriek tomu, že celkovo k šikane bolo zaznamenaných menej správ.

Francúzske ministerky nechcú viac mlčať o sexuálnom obťažovaní. Treba systematicky trestať, tvrdia svorne. *Parlamentné listy Aréna*, 2016.

Francúzske exministerky sa spojili proti sexuálnemu obťažovaniu v politike. *Aktuálne Zahraničie*, 2016.

Francúzsko: Ministerky chcú hovoriť o obťažovaní v politike. *Aktuality*, 2016.

Francúzskom otriasa sexuálny škandál. Padol kvôli nemu podpredseda parlamentu. *Parlamentne listy*, 2016.

Francúzskom otriasa škandál v parlamente: Sexuálne zvrhlosti mu zlomili väz.. *Topky*, 2016.

Francúzsky podpredseda parlamentu odstúpil po obvinení z obťažovania žien. *Aktuality: Zahraničné správy*, 2016.

Francúzsky politik podozrivý z obťažovania kolegyň podáva žalobu. *Aktuality Zahraničné správy*, 2016.

Francúzsky politik podozrivý z obťažovania kolegyň podáva žalobu na médiá. *Sme*, 2016.

Francúzsky politik podozrivý z obťažovania kolegyň podáva žalobu na médiá. *Netky Zahraničie*, 2016.

⁵ Dostaňte ma preč, mučia ma tu, prosila indická slúžka saudskoarabských šejkov. Už je mŕtva. Poznáme hrozné detaily. *Parlamentne listy*, 2016.

⁶ Exšéfa Medzivládneho panelu pre klimatickú zmenu obvinili z obťažovania. *Konzervatívny výber Zahraničie*, 2016.

Exšéfa Medzivládneho panelu pre klimatickú zmenu obvinili z obťažovania. *Netky Zahraničie*, 2016.

3.4 Šikana žien na pracovisku

Tabuľka 2- Mediálne správy k téme šikana žien na pracovisku

	Počet medializovaných prípadov	Počet mediálnych správ
Všeobecne k problematike	0	17
Konkrétne prípady zo Slovenska	10	32
Konkrétne prípady zo zahranicia	3	4
Spolu relevantné mediálne výstupy	53	

Zo všetkých relevantných správ, v počte 53, sa 17 zaoberalo šikanou vo všeobecnosti-čo to je, ako sa jej brániť. Niektoré vo všeobecnosti popisovali prípady šikany, či informovali o výsledkoch rôznych výskumov v tejto oblasti. Tieto správy nespomínali konkrétne prípady šikany žien na pracovisku. Často sa zaoberali práve problematikou šikany učiteľov, bez uvedenia konkrétnych prípadov. Konkrétne prípady šikany žien na pracovisku sa objavili v 36 správach, pričom išlo o 13 rôznych prípadov, zachytených vo väčšom počte správ.

Slovensko

Čo sa týka konkrétnych prípadov, najviac médiami zarezoval prípad šikany v Prievidzskom tepelnom hospodárstve, kde viceprimátor Trenčína šikanoval svoje podriadené. K tejto problematike bolo zaznamenaných celkom 12 správ⁷.

⁷ VARHANÍKOVÁ, Z. Líderka SIETE Macháčková by mala Maxinu odvolať. *HN online Blogy*, 2016.
MRK. Prezident Kiska aj herečka Studenková sa postavili za šikanované ženy. Lieči si komplexy, musí odstúpiť. Tie ženy sú prievidzské hrdinky, pridávajú sa osobnosti a primátorka Macháčková sa zaťal. *Parlamentne listy Aréna*, 2016.
KUCMAN, M. Viceprimátor čelí škandálu. Mal šikanovať zamestnankyne. *Hornonitrianske noviny*, 2016.
KUCMAN, M. Zamestnankyne obviňujú viceprimátora Prievidze zo šikanovania na pracovisku. *Sme Spravodajstvo*, 2016.
HC. Ohrozuje teplárne šikana na pracovisku?! *Nový čas*, 2016.
ČERTÍK, P, E. BARIOVÁ a J. MEČIAR. S petíciou u prezidenta. *Televízna stanica JOJ, Noviny TV JOJ*, 2016.

Veľkú pozornosť médií získal aj prípad bossingu zo strany riaditeľa Zariadenia sociálnych služieb v Spišskej Starej Vsi. Nepokojnosť s riaditeľom vyjadrilo niekoľko zamestnankýň zariadenia, ktoré odmietajú ďalej chodiť do práce. Tento prípad sa objavil v 6⁸ mediálnych správach.

Na bossing poukazovali tiež opatrovatelky zariadenia opatrovateľskej služby v Pezinku. Kvôli vedúcej odišlo zo zamestnania niekoľko pracovníčok, ktoré by po jej odchode zvažovali návrat do zamestnania. Otázka šikanovaných opatrovateliek sa v médiách objavila v rámci 6 správ.

Výraznejší mediálny záujem si vyslúžil aj prípad šikany predavačiek v predajniach Milk Agro⁹, ktoré boli nútené k neplatenej práci nadčas či otváraniu obchodu skôr, ako udávali otváracie hodiny. V médiách bol tento prípad zachytený celkom 9 krát.

KUKUČKA, M. Šikana a vyhrážky. *Plus jeden deň SLOVENSKO*, 2016.

KUCMAN, M. Aktivisti rozbehli petíciu za odvolanie Maxinu z funkcie viceprimátora. *Sme, Spravodajstvo*, 2016.

BÁRIOVÁ, E., MEČIAR, J. Pre šikanu až k prezidentovi. *Televízna stanica JOJ, Noviny o 17:00*, 2016.

BÁRIOVÁ, E. Viceprimátora Trenčína obvinili zo šikany, aktivisti sa obrátili na prezidenta. *Noviny, Slovensko*, 2016.

KUKUČKA, M. Zamestnankyne obviňujú viceprimátora Prievidze: Šikana a vyhrážky! *Pluska, Správy z domova*, 2016.

HC. Zaujímavý prípad na inšpektoráte práce: Ohrozuje teplárne šikana na pracovisku?! *Čas, Správy, Slovensko*, 2016.

⁸ KAŠOVÁ, P. Pracovníčky zariadenia sociálnych služieb hovoria o šikane, riaditeľ to odmieta. *Noviny Spiša, Spravodajstvo*, 2016.

PAULINYOVÁ, A., HORVÁTHOVÁ, K. Šikana na pracovisku. *Televízna stanica Markíza Reflex*, 2016.

KAŠOVÁ, P. Údajná šikana na pracovisku ohrozuje zariadenie sociálnych služieb. *Korzár.sme, Spravodajstvo*, 2016.

PK. Údajné šikanovanie pracovníčok na Zamagurí. *Noviny Spiša*, 2016.

V Prešove odvolali riaditeľa sociálneho zariadenia. *Aktuality, Domáce správy*, 2016.

KAŠOVÁ, P. Zamestnanci sa sťažujú na šikanu na pracovisku. *Korzár, Denník prešovského kraja*, 2016.

⁹ MIKULOVÁ, E. Novodobé OTROCTVO. *Slovenska, Kauza*, 2016.

ČINČÁROVÁ, A. Predajne Milk Agro oblepili srdiečkami. *Košice dnes, Zaujímavosti*, 2016.

SADLOVSKÁ, I. Predavačka z Košíc prehovorila: Pracujeme aj zadarmo, bez nároku na voľno. *Aktuality, Správy*, 2016.

HAKL, R. Predavačky košických potravín kolabujú od vyčerpania: Desivé praktiky obchodu odhalené. *Čas, Správy*, 2016.

MIŠ, MIK. Predavačky z košických potravín ako otrokyne: Neľudské podmienky a kolaps na pracovisku. *Topky*, 2016.

AC. Učiteľky podporili predavačky: Ďakujeme, že nie ste ticho. *Košice Dnes, Téma dňa*, 2016.

RIMAI, Š. Šikanovanie predavačiek na východnom Slovensku rieši inšpektorát práce. *Pravda, Spravodajstvo*, 2016.

Šikanovanie v práci: Aj týmto sa zaoberal najnovší prieskum pracovných podmienok. *Topky*, 2016.

Zúfalé predavačky v Košiciach pracujú do totálneho vyčerpania. *TV noviny*, 2016.

V jednom článku boli spomenuté 4 rôzne prípady šikany, v skratke popísané šikanovanou ženou. Tento článok zároveň poukazoval na prejavy šikany a možné spôsoby, ako ju na pracovisku eliminovať.¹⁰

Médiá tiež zachytili prípad šikany dvoch učiteliek, jednej z Bardejova¹¹, druhej z Hornej Kráľovej¹², v oboch prípadoch možno hovoriť o bossingu, a prípad šikanovanej zdravotnej sestry¹³.

Celkom v dvoch článkoch bola spomenutá náprava situácie, ktorá vznikla v roku 2014 vo Svidníckej fabrike. Správa nadväzovala na medializovaný prípad šičiek, ktoré pracovali v zlých podmienkach a zažívali šikanu. O tom, ako sa s odstupom času zmenila situácia, informovali 2 články¹⁴.

Zahraničie

V médiách boli zachytené 3 prípady šikany žien na pracovisku v zahraničí. V jednej správe bol spomenutý starší prípad šikany sekretárky slovenského veľvyslanca v Kanade¹⁵.

Prípad šikany z Česka skončil smrťou učiteľky, ktorá si kvôli šikane zo strany študentov siahla na život. V tomto prípade síce nešlo o šikanu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, išlo ale o šikanu, ktorá sa odohrávala na pracovisku obeť¹⁶. Bývalá nemecká poslankyňa a regionálna politička šikanovala svoje asistentky a asistentov, ktorý sa v otvorenom liste verejnosti sťažovali na šikanu a ponižovanie na pracovisku¹⁷.

¹⁰ BABOLOVÁ, M. Teror v práci: zakročte voči šikane na pracovisku. *Kam za krásou, Inšpirácie pre sebarozvoj*, 2016.

¹¹ HORÁKOVÁ, J. So šikanou bojovala tri roky. Nakoniec to vzdala. *Sme, téma*, 2016.

¹² HORÁKOVÁ, J. So šikanou bojovala tri roky. Nakoniec to vzdala. *Sme, Z domova*, 2016.

¹³ ĎUROVOVÁ, H. Strach. *Život*, 2016.

¹⁴ DZÚR, J. Vyhnila ju arogancia. *Šarm, Aktuálne*, 2016.

¹⁵ HUDÁK, M. Šikana skončila. Talian vyrovnal dlhy a začal kúriť. *Korzar, sme, Spravodajstvo*, 2016.

¹⁶ HUDÁK, M. Šikana skončila. Talian vyrovnal dlhy a začal kúriť. *Prešovské noviny, Spravodajstvo/Inzercia*, 2016.

¹⁷ LOVAŠ, K. Víkendovka Karola Lovaša: Psychiater o šikane – „Je na vzostupe“. *Aktuality, Komentáre*, 2016.

¹⁸ LOVAŠ, K. Víkendovka Karola Lovaša: Psychiater o šikane – „Je na vzostupe“. *Aktuality, Komentáre*, 2016

¹⁹ MÜLLER, V. Klamala 20 rokov. *Korzar, Zahraničie*, 2016.

Zhrnutie

Ak máme porovnať problematiku sexuálneho obťažovania žien na pracovisku so šikanou žien na pracovisku, v médiách prevládala druhá zo spomenutých problematík (celkovo, vzhľadom na počet článkov v médiách prevládalo sexuálne obťažovanie, avšak väčšina článkov nesúvisela s témou monitorovacej správy). V podnetoch riešených Strediskom prevládala šikana žien na pracovisku. Vo väčšine prípadov šikany išlo o bossing, t. j. šikana zo strany nadriadených.

Čo sa týka sexuálneho obťažovania, médiá boli zamerané najmä na sexuálne obťažovanie na verejnosti. Takmer všetky články sa viazali ku konkrétnym prípadom sexuálneho obťažovania na verejnosti, jeho charakteristikám a konkrétnym situáciám. Prípady sexuálneho obťažovania na pracovisku, najmä v podmienkach Slovenska, sa v médiách nevyskytli vôbec. Pár konkrétnych prípadov sexuálneho obťažovania, ktoré sa v médiách vyskytli, buď nebolo možné zaradiť pod tému monitoringu, alebo pochádzali zo zahraničia. Existuje tiež len málo správ, ktoré by vysvetľovali pojem sexuálne obťažovanie či oboznamovali, ako s ním bojovať.

V prípade šikany na pracovisku sme zaznamenali najmä články, ktoré sa zaoberali šikanou na pracovisku všeobecne, popisovali možnú nápravou tohto problému, mali teda skôr prevenčný charakter. Pri sexuálnom obťažovaní sa objavilo porovnateľne menej takýchto všeobecných článkov. Pri šikane bolo zachytených aj viac konkrétnych prípadov, celkom 13 v 36 článkoch, pri sexuálnom obťažovaní médiá rozoberali 3 konkrétne prípady v 13 článkoch (viď. Tabuľka č. 3)

Tabuľka 3- Mediálne správy (slovenské aj zahraničné) venujúce sa problematike šikanovania a sexuálneho obťažovania žien na pracovisku

	Celkový počet mediálnych výstupov	Celkový počet relevantných správ	Konkrétne prípady (slovenské)	Konkrétne prípady (zahraničné)
Sexuálne obťažovanie žien na pracovisku	291	19	0	3
Šikanovanie žien na pracovisku	119	53	10	3

Príloha 1: Zoznam monitorovaných médií

1 Tlač

DENNÍKY

Denník N
Hospodárske noviny
Nový Čas
Plus jeden deň
Pravda
Sme
Šport

ZAHRANIČNÉ DENNÍKY

Hospodárske noviny
Lidové noviny
Mladá fronta Dnes
Právo

REGIONÁLNE DENNÍKY

Prešovský večerník
Korzár
Košice Dnes
Új Szó
Žilinský večerník

TÝŽDENNÍKY

Báječná žena
Bratislavský kuriér
Eurotelevízia
Literárny týždenník
Nový Čas Nedel'a
Nový Čas pre ženy
Nový Čas víkend
Obecné noviny
Plus 7 dní
Roľnícke noviny
Rythmus života
Slovenka

ZAHRANIČNÉ TÝŽDENNÍKY

Ekonom
Euro
Reflex
Respekt
Týden

ZAHRANIČNÉ MESAČNÍKY

Bankovníctví
Letectví + kosmonautika

Slovenské národné noviny
Šarm
The Slovak Spectator
Trend
TV Oko
TV Svet
Týždeň
Zdravotnícke noviny
Život

REGIONÁLNE TÝŽDENNÍKY

Banskobystrické ECHO
Banskobystrické noviny
Bardejovské ECHO
Bardejovské novosti
Bánovce-Topoľčany-Partizánske
ECHO
Bratislavské noviny
Breznianske ECHO
Brezno
Horehronie
Hornonitrianske noviny
Kopaničiar expres
Košícké ECHO
Kysuce
Kysucké ECHO
Kysucké noviny
Levické ECHO
Liptovské noviny
Liptovské ECHO
Liptovský Hrádok
Lučenecké ECHO
Ľubovnianske ECHO

Rimavskosobotské ECHO
Senčan
Senecké ECHO
Šaľa – Galanta ECHO
Slovenský východ

Topoľčianske noviny
Tatransko-Spišské ECHO
Trenčianske ECHO
Trenčianske noviny
Trnavské ECHO
Trnavské noviny
Turčianske ECHO
Turčianske noviny
Týždeň na Pohroní
Týždenník pre Záhorie
Vasárnap
Záhorácke ECHO
Zemplínske ECHO
Zvolensko-Podpolianske noviny
Zvolenské ECHO
Žiarske ECHO
Žilinské ECHO

Malacky Hlas
MY Senec-Pezinok
Naše novosti
Púchovské noviny
Nitrianske ECHO
Nitrianske noviny
Nové Zámky - Komárno ECHO
Novinky
Noviny Juhozápadu
Noviny Poprad
Noviny Stredného Považia
Noviny Žiarskej kotliny
Novohradské noviny
Oravské ECHO
Oravské noviny
Pezinské ECHO
Podduklianske novinky
Podtatranské noviny
Považské ECHO
Prešovské ECHO
Revúcke listy
Prešovské noviny

MESAČNÍKY

ASB architektúra, stavebníctvo, biznis
ATM armádní technický magazín
Auto Bild
Auto magazín
Auto, motor a šport
Auto žurnál
Autográtis

Žilinské noviny

DVOJTÝŽDENNÍKY

Bojovník
Knižná revue
Lekárske listy
Nove žyt'á
Petržalské noviny
Profit
Star
Stop

REGIONÁLNY DVOJTÝŽDENNÍK

Tatranský dvojtýždenník
Podtatranský kuriér
Podvihorlatské noviny
Pohronie
Info Rusyn

OBČASNÍK

Humenské noviny
Prievidzské ECHO

Maminka
Manažér
Medical practice
Miau
Moja psychológia
Moje zdravie
Motor

Autotest	Môj dom
Beauty & Woman	Môj dom ekoBývanie
Brejk	Môj dom špeciál
Cestovateľ	Natankuj AUTO
Connection	next future – online magazin
Diabetik	Nota bene
	Noviny pre grafický priemysel
Dieťa	Nový čas – Bývanie
Dom a byt	Nový čas pre ženy EXTRA
Dobré jedlo	Obchod
Emma	Odpady
Eva	Quark
Exclusive	Parlamentný kuriér
Extra Plus	PC Revue
Eurostav	Pekné bývanie
FIT štýl	Playboy
Forbes (Slovensko)	Praktická Slovenka
GoodWill	Printprogress
Hair & Beauty	Revue priemyslu
Harmónia	Sestra
Hlas Nového Mesta	Slovenský výber
HORECA magazine	Správa budov
Hudobný život	Stavebné materiály
Instore	Stavebné materiály - špeciál
Karlovské noviny	Stop magazin
Katolícke noviny	Stratégie
Kilometer	Systémy logistiky
Komunálna energetika	Techbox
Komunálne financie	Tovar a predaj
Kroky	Transport
La Femme	Trucker
Liek	Truck & Business
Línia	

Madam Eva
Magazín stavebné stroje a
mechanizácia
Mama a ja
Fleet

Visions
Vitalita
WOMAN magazín
Zdravie

Webové zdroje

SLOVENSKÉ STRÁNKY A PORTÁLY

www.24hod.sk
www.3digital.sk
www.aad.sk
www.adam.azet.sk
www.agelsk.sk
www.ahojkomarno.sk
www.aktuality.sk
www.aktualne.sk
www.androidnews.sk
www.androidportal.zoznam.sk
www.ass.sk
www.auto.pravda.sk
www.auto.sk
www.auto.sme.sk
www.autoazena.sk
www.automix.atlas.sk
www.automix.sk
www.automoto.sk
www.auto-salon.sk
www.autoserver.sk
www.autoshow.sk
www.autoviny.zoznam.sk
www.autozurnal.com
www.banky.sk
www.bbonline.sk
www.biztweet.eu
www.benzin.sk
www.ec.europa.eu
www.e-dukla.sk
www.evita.hnonline.sk
www.echoviny.sk
www.ekonato.tvnoviny.sk
www.energia.sk
www.energie-portal.sk
www.enviroportal.sk
www.espektrum.sk
www.etrend.sk
www.eulog.sk
www.euractiv.sk
www.europedirectzilina.sk
www.europrofit.sk
www.europskenoviny.sk
www.fl.sk
www.felvidek.ma
www.feminity.sk
www.fico2014.sk
www.finance.sk
www.finweb.sk
www.fony.sk
www.garaz.dennikn.sk
www.gemerland.sk
www.hlavnespravy.sk
www.hlohovec.dnes24.sk
www.hn.hnonline.sk
www.masmedialne.info
www.mecem.sk
www.mediahit.sk
www.medialne.sk
www.mediweb.hnonline.sk
www.michalovce.dnes24.sk
www.mikulas.dnes24.sk
www.mobilmania.sk
www.modernysvet.sk
www.mojandroid.sk
www.mojdom.zoznam.sk
www.moravce.dnes24.sk
www.most-hid.sk/sk
www.motormedia.sk
www.najmama.aktuality.sk
www.nbs.sk
www.nitra.dnes24.sk
www.noveslovo.sk
www.novezamky.dnes24.sk
www.noviny.sk
www.odpady-portal.sk
www.ohlas.sk
www.omediach.com
www.omediach.sk
www.onlinebystrica.sk
www.onlinepresov.sk
www.openiazoch.zoznam.sk

www.blog.sme.sk
www.blogovyzive.sk
www.books-parts-of-my-life.blogspot.sk
www.bratislava.sme.sk
www.bratislavskenoviny.sk
www.brezno.dnes24.sk
www.bumm.sk
www.busportal.sk
www.bystrica.dnes24.sk
www.bystricoviny.sk
www.cas.sk
www.casprezeny.azet.sk

www.cassovia.sk
www.cetv.sk
www.delet.sk
www.dnes24.sk
www.dopravnespolocnosti.sk
www.dsl.sk

www.hnporadna.hnonline.sk
www.hokej.sk

www.hokejportal.net
www.hokejportal.sk
www.humenne.dnes24.sk
www.inet.sk
www.investujeme.sk
www.itnews.sk
www.kdh.sk
www.komentare.hnonline.sk
www.kosice.dnes24.sk
www.kosickespravy.sk

www.kurier.at
www.lady.sk
www.lekari.sk
www.lucenec.dnes24.sk
www.luno.hu

www.operaslovakia.sk
www.opoisteni.sk

www.orangeportal.sk
www.osporte.sk
www.panorama.sk
www.parameter.sk
www.pcspace.sk
www.pluska.sk
www.plusky.sk
www.podkapotou.zoznam.sk
www.podtatransky-kurier.sk
www.poistovne.sk
www.polygrafia-fotografia.sk
www.poprad.dnes24.sk
www.pravda.sk
www.presov.dnes24.sk
www.prezident.sk

www.prievidza.dnes24.sk
www.primarnykontakt.sk
www.profivodic.sk
www.profutbal.sk
www.retailweb.sk
www.retazce.sk
www.revuca.dnes24.sk
www.rimava.sk
www.roadlife.sk
www.rodinka.sk
www.roznava.dnes24.sk
www.ruzomberok.dnes24.sk
www.sala.dnes24.sk
www.sdku-ds.sk
www.server.sk

www.tankovanie.sk
www.tasr.sk
www.techbox.sk
www.teraz.sk
www.tlacovespravy.wordpress.com
www.topky.sk
www.topolcany.dnes24.sk
www.topspeed.sk
www.touch.sk
www.touchit.sk
www.transport.sk
www.trencin.dnes24.sk
www.trnavskyhlas.sk
www.tvnoviny.sk
www.tyzden.sk

ZAHRANIČNÉ STRÁNKY A PORTÁLY

www.agel.cz
www.aktualne.cz
www.derstandard.at
www.diepresse.com
www.felvidek.ma
www.hirtv.hu
www.idnes.cz
www.kurier.at
www.lenta.ru
www.luno.hu
www.origo.hu
www.oslovma.hu

www.skolskyservis.teraz.sk	www.vranovske.sk
www.slobodnyvysielac.sk	www.vucke.sk
www.sme.sk	www.tyzden.sk
www.smk.sk	www.vranovske.sk
www.spisska.dnes24.sk	www.vucke.sk
www.sport.sk	www.webmagazin.teraz.sk
www.sportky.topky.sk	www.webnoviny.sk
www.spravy.pozri.sk	www.woman.sk
www.stavebne-forum.sk	www.zavolantom.autovia.sk
www.stellacentrum.sk	www.zenskyweb.sk
www.strana-sas.sk	www.ziar.dnes24.sk
www.strana-smer.sk	www.zilina.dnes24.sk
www.strategie.hnonline.sk	www.zive.sk
www.style.hnonline.sk	www.zivot.sk
www.sulik.sk	www.zvolen.dnes24.sk
www.svet-komunikacie.sk	www.zvolen.sme.sk
www.svetmotorov.sk	www.zvonline.sk

2 Elektronické médiá

Rozhlasová stanica Anténa Rock	Správy (po – pi, 17:00)
Rozhlasová stanica Expres	Braňo Závodský naživo (po – pi, 12:00)
	Infoexpres (po – ne, 12:00, 17:00)
Rozhlasová stanica FM	Správy (po – pi, 15:00, 17:00)
Rozhlasová stanica Fun	Headliny (po – pi, 06:00, 07:00, 08:00)
Rozhlasová stanica Frontinus	Regionál Rádia Frontinus (po – pi, 11:00)
Rozhlasová stanica Regina	Regionálne správy z Bratislavy (po – pi, 10:00, 11:00, 14:00, 15:00)
	Žurnál Rádia Regina (po – pi, 12:00, 17:00)
	Klub komunálnej politiky (streda, 14:10)
Rozhlasová stanica Regina Bratislava	Pozor, zákruta! (piatok 13:05)
Rozhlasová stanica Regina Ban. Bystr.	Pozor, zákruta! (piatok 13:05)
Rozhlasová stanica Regina Košice	Pozor, zákruta! (piatok 14:05)
Rozhlasová stanica Slovensko	Sobotné dialógy (sobota, 12:10)
	K veci (po – pi, 18:18)

Rádiožurnál Slovenského rozhlasu (po – ne, 07:00, 12:00, 18:00, 22:00)

Správy (po- pi, 06:00, 08:00, 14:00)

Vec verejná (nedeľa, 18:30)

Z prvej ruky (po – pi, 12:30)

Rozhlasová stanica Lumen

Infolumen (17:30)

Občan (11:00)

Zaostrené (13:00)

Televízna stanica JOJ

Noviny o 12:00 (po – pi, 12:00)

Noviny o 17:00 (po – pi, 17:00)

Krimi (po – ne, 19:00)

Noviny TV JOJ (po - ne 19:30)

Televízna stanica Markíza

Prvé Televízne noviny (po – pi, 17:00)

Reflex (po – pi, 17:25)

Smotánka (sobota, 18:30)

Teleráno (po – pi, 06:00)

Televízne noviny (po – ne, 19:00)

Televízna stanica STV 1

Autosalón (nedeľa, 09:30)

Občan za dverami (nedeľa, 13:00)

O 5 minút 12 (nedeľa, 11:55)

Reportéri (štvrtok, 21:40)

Správy RTVS (po – pi, 16:00)

Správy RTVS (po – ne, 19:00)

Televízna stanica STV 2

Fokus, práca (pondelok 17:38)

Fokus, právo (štvrtok, 16:45)

Hírek - Správy (po – pi, 17:30)

Profesionál (štvrtok, 23:30)

Správy a komentáre (po – pi, 21:00)

Správy RTVS z regiónov (po – pi, 17:45)

Separé (sobota, 16:35)

Tempo (štvrtok, 16:40)

Televízna stanica TA 3

Analýzy a trendy (štvrtok, 21:30)

Biznis (streda, 20:45)

Dobré správy (piatok, 19:50)

Ekonomika (po – pi, 12:30, 13:40, 15:40, 16:40)
 Hlavné správy (po – pi, 18:30)
 Labyrint (utorok, 17:45)
 Motoring (štvrtok, 14:30)
 Peňaženka (pondelok, 20:45)
 Žurnál (po – ne, 12:00)
 Správy (po – pi, 10:00, 10:30, 11:00, 15:00, 16:00)
 Slovensko cez internet (štvrtok, 15:40)
 Svet technológií (nedeľa, 17:45)
 Tak takto (utorok, 21:30)
 Téma dňa (po – št, 19:50)
 Týždeň v kultúre (nedeľa, 16:30)
 V politike (nedeľa, 11:00)
 Žurnál (po – pi, 22:00)
 24 hodín vo svete (po – pi, 21:00)
 Tlačová konferencia (priebežne počas celodenného vysielania)

 Rozhovory, Živé vysielanie (priebežne počas celodenného vysielania)

Regionálne a národnostné rozhlasové a televízne stanice

Rozhlasová stanica Patria	Rádionoviny - Radionovyny - po ukrajinsky (po- pi, 18:15) Rádionoviny - Radiožurnál - po rusinsky (po – pi, 18:15)
Rozhlasová stanica Prešov	Správy (po – pi, 18:00)
Rozhlasová stanica Košice	Metropolitné správy (po – pi, 14:00)
Televízna stanica Bratislava	Beseda o piatej (utorok, štvrtok, 17:00) Metro dnes (po – pi, 18:00)

Zahraničné rozhlasové a televízne stanice

Rozhlasová stanica Österreich 1	Morgenjournal (po – pi, 07:00)
Televízna stanica ORF 2	Zeit im Bild (po – ne, 19:30)

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Adresa: Laurinská 18, 811 01 Bratislava

Kontakt: info@snslp.sk

